

**Taxa po-
plătite în
No. 224712**

1 LEU POSTA

Havonta 11
évre 600, egészévre 120
félre: Havonta 2, né
félre 12, egészévre 20
detések díjazás szeri
KELET" az erdélyi és
dóság egyetlen politikai
Cikkeink utánnomását
rás megjelölésével engt

KELET

Disztér 2. I. e. BUDAPEST

Ara 5 lej

Kedd, 1936. július 28.

5696. EV. AB 9. XIX. ÉVF. 175. SZAM

Még mindig nem következett be a döntő fordulat a spanyolországi eseményekben

A kormány és a Havas távirati Iroda jelentései szerint a kormány helyzete egyre javul. A kormány biztosította csapatai és Madrid élemezését. Normálisan telt el Madrid második forradalmi vasárnapja. A sevillai rádióban Franco tábornok ismét optimista jelentéseket adott le

A francia szocialisták és kommunisták lapja szerint Alfons király huszmillió francia frankért rendelt a zendülők számára fegyvereket a párizsi Renault-műveknél

Madrid, július 27. A spanyol polgárháború eseményeiben az a bizonyos tisztult helyzet, melyet úgy a kormány, mint a zendülők hívei érthető izgalommal várnak, még egyre vár magára. Ami a spanyolországi eseményekben újabb fordulatnak számít: az a nemzetközi érdeklődés, a spanyol ügynek népek és világnézetek ügyévé való előlépése, a demokrácia és fasizmus érdekeinek éles összecsapása, mely máris éles polémiákba és diplomáciai tevékenységekben merül ki.

A spanyol helyzetnek pártállások szerinti megítélése napról-napra inkább letér a kötelező tárgyilagosság utjáról a fantasztikus hírekben, vágyalmokat leplező és rejtő jelentésekben nyilvánul meg úgy a bal, mint a jobboldal részéről. Ezek a rend szerint pártállást, de nem a való tényeket tükröző jelentések néha már a fantasztikumok határát sűrölik a felelőtlenségben, lelkiismeretlenségben szinte versenyeznek egymással. Mig az ellenforradalmi jelentések, megtoldva az ellenforradalomhoz szító olasz és német jelentésekkel, a francia kormányt azzal vádolják meg, hogy műniciót szállít a spanyol kormánynak s ezzel a világháború rémét idézi fel — addig kritikátlan „baloldali“ hírforrások olyan fantasztikus híradásoktól sem riadnak vissza, melyek szerint a francia kommunisták önkéntes harcosokat küldenek Spanyolországba és hogy a tegnapi nap folyamán Spanyolországba a francia kormány bombavető segélygépei indultak utnak.

Mindezekből a lehető és lehetetlen híradásokból egyetlen dolgot lehet pozítíve megállapítani, nevezetesen azt, hogy a kormány és az ellenforradalmi csapatok között a harc változatlan erővel dühög s mint eddig, most is mindkét fél egymásnak homlokegyenest ellenkező híreket közöl a harcok menetéről és állásáról.

A hírek némi analízise után, ha nem is száz százalékos bizonyossággal, de némi valószínűséggel az állapítható meg, hogy a kormánycsapatok szívesen és egyre tért nyerve küzdenek a zendülők ellen, de viszont a zendülőket sem lehet még elvertéknek tekinteni.

Az a néhány transzilvániai lapban is közzétett fantasztikus híradás, mely szerint a felkelőknek sikerült a madridi vízműveket szétrombolni s így Madridot a szomjhalál borzalmaiba kergetni, egyelőre teljesen légből kapottnak bizonyult, mert a kormány több jelentésében éppen arról ad számot, hogy Madrid és a kormánycsapatok élemezését teljes egészében sikerült biztosítani. A harc tehát még nem dőlt el, de a jelek szerint mindkét fél a végső küzdelmet vivja, amely azonban még pár napig, sőt talán pár napon tulra is elhúzódhatik.

A legújabb eseményekről szóló tudósításainkat, származásuk forrása szerint, az alábbiakban közöljük:

Az utolsó kormányjelentések

Tegnap este nyolc órakor a spanyol kormány rádió közölte hallgatóival, hogy a kormánycsapatoknak sikerült a guadarramai frontot felszabadítani a lázadók nyomása alól. Hogy a kormány csapatai nem nyomulnak előbbre, ezt stratégiai okok teszik szükségessé.

Aviata tartomány fegyveres parasztjai csatlakoznak a kormánycsapatokhoz. A zendülők utolsó tüzfészékét, San Sebastian a kormánycsapatok végleg meghódították és a kormány repülői ismétellen bombázták Cadixot, Sevillát, Saragossát és Logronát. Felszabadították a kormánycsapatok Valenciát is a zendülők hatalma alól, miáltal a keleti partvidék többi centrumai is a kormány kezébe kerültek. E centrumok és Valencia elfoglalása által a kormány teljes egészében tudja biztosítani Madrid éllátását.

Egyébként a főváros tegnap a forradalom második vasárnapját teljes csendben élte át, annak ellenére, hogy 80 kilométernyire a fővárostól hatalmas harcok dultak. A madridi lapok szerint a kormánycsapatok a Sierra és Guadarama között elhúzódo fronton offenzívába mentek át és a harcok során foglyul ejtették Pazo tábornokot, valamint egy kapitányt megincseltek, a tábornokot súlyosan piányt megincseltek, a tábornokot súlyosan megsebesítették.

Vasárnap délután, mint azt a Havas jelenté, a spanyol belügyminisztérium azt jelentette, hogy a kormánycsapatok helyzete egyre kedvezőbb alakul. Különösen kedvezőek a hírek a kormánycsapatokra Saragossát illetőleg.

Huescára a lázadók kitűzték a fehér lobogót.

Ugyancsak a belügyminisztérium jelentése szerint a felszabadított Valencia és a főváros között megindult a normális vasuti közlekedés, miáltal a főváros élelmiszer-ellátása biztosítva lett.

A Cartago és Valencia közötti vonal elvágása viszont a zendülők éllátási lehetőségének egyik legfontosabb pontját szüntette meg.

Kormányjelentés szerint tegnap kormányhű repülők a marokkói Melillát és Ceutát bombázták. A bombázások nagy károkat okoztak a zendülőknek és arra kényszerítette őket, hogy lemondjanak legionáriusaiknak Spanyolországba való küldéséről.

A zendülők helyzetét Afrikában a kormány igen válságosnak tekinti.

A kormány jelentése szerint a kormánycsapatok tegnap új pozíciókat foglaltak el Somosierra környékén és a meghódított magaslatokon azonnal tüzérégi állásokat építettek ki. Egyidejűleg repülőket bombázták a zendülőket, akiknek nagy károkat okoztak és jelentékeny visszavonulásra kényszerítették őket. A zendülők helyzete Saragossában annyira válságossá vált, hogy valószínűleg nem tudják tovább tartani a várost. A Majorca szigetén lévő Palma városának zendülői szintén kapituláció előtt állanak.

Barcelonában a tegnapi nap folyamán teljes nyugalom volt. A villamosok, autóbuszok rendszeren közlekedtek. A kikötőben több teherhajó rakódott ki, közöttük több szénszállító hajó is. A zendülőkkel folytatott torlasz-harcok következtében megrongált uccaköve-

zetet majdnem mindenütt kijavították. Barcelonai vízrepülők tegnap Palma Majorcában bombázták a zendülőket, akiknek vezérei csónakokon akartak elmenekülni, de a kormány tengeralattjárói elfogták őket. Tegnap a hatóságok négy titkos rádióleadót leplestek le és kobozták el.

A késő délutáni órákban érkezett madridi jelentés szerint a spanyol hadügyminiszter a guadarramai harctérre utazott.

Ezen a vidéken döntő támadásra készülnek a kormányerők.

A kormány elhatározta, hogy felemeli a polgárőrségek, rohamosztások és csendőrök létszámát. A kormánycsapatok egyik vezére, Manda tábornok, ma győzelmet aratott Talavera és Oroposa mellett a zendülők fölött. A kormányerők helyzete San Sebastianban is javult. Remélhető, hogy a loyolai kaszárnyákban tartózkodó zendülők rövidesen megadják magukat. Ovidiói jelentés szerint Aranda tábornokot, a zendülők ottani vezérét a kormánycsapatok felszolgáltatták, adja meg magát, hogy a verontás elkerülhető legyen.

Több mint kétnapos hallgatás után tegnap újra megszólalt a lázadók sevillai rádióleadó állomása is. Az eddigi gyakorlatokhoz híven, a sevillai rádióleadó most is csupán derültó jelentéseket adott le a zendülők helyzetéről. Tegnap ismétellen Franco tábornok hangja csendült fel a sevillai rádióban, aki híveivel fordulva azt a kijelentést tette, hogy a katonai zendülés a marxista visszaélések következménye.

Francó hangsúlyozta, hogy csapatainak győzelme nincs már messze. Franco tábornok szerint a zendülők hadseregének főszékhelye már csak negyven kilométernyire van Madridtól s valószínű, hogy a főváros nem fog ellentállani tudni Molla tábornok előnyomulásának.

A közlemény szerint a kormány annyira meg van győződve arról, hogy elvesztette a játszmát, hogy összes erőit San Sebastianba koncentráltja, ahonnan külföldre szándékszik menekülni.

A Havas és a Reuter a következőket jelentik:

A Havas távirati iroda egyik Madridi kiküldött tudósítója a tegnapi nap folyamán személyesen járt a kormánycsapatok guadarramai frontján és a magaslatok egyikéről személyesen tekintette meg a leoni harcok színterét.

Benyomása szerint a zendülők még a mai nap folyamán kénytelenek lesznek leírítani a Sierra-Guadarrama északi lejtőt.

A kormány repülőinek megfigyelése szerint egyébként a zendülők fejevesztetten őrítik ki San Rafael városát.

A Havas tudósítója szerint a tegnapi ádáz harcok egész estig elhúzódtak, amelyeknek során a kormánycsapatoknak sikerült kedvező pozíciókra szer tenni, ahonnan a mára tervezett harcokat sikeresebben vívhatja meg.

Francisco Barnes közoktatásügyi miniszter személyesen tekintette meg a harcezőt. A Havas tudósítója szerint a kormánycsapatok éllátása érezhetően javul.

Ugyancsak a Havas tudósítója jelenti, hogy a zendülők Albacetében megadták magukat.

Ennek következtében Madrid és Alicante, Albacete és Cartago között a telefonforgalmat helyreállították. Algeiras mellett egy zendülő repülőgépet a kormány tüzérége megsemmisített.

Madridban a helyzet normális. (Folytatás a 8-ik oldalon.)

VILÁG TUKRÁK

A newyorki liftek

Newyork, július hó. Amerika a nagyigényű és elkényeztetett lakók országa. A hideg-meleg víz, a csempés fürdőszoba, a gőzfűtés, a portalan takarítás, az automatikus nagymosás és mosogatás paradicsomában az egyedüli, igazi luxus a házi cseléd, mert az még a mehanikus, önműködően szolgáló házigépek kezelésének gondjától is megkímél. Az ügyes, képzett, jómódú háztartási alkalmazott fehér holló számba megy és az ilyen, ha akad, arannyal kell megfizetni. A nagyvárosi lakosnak a házi személyzet fogalmát a hallportás és a liftes boy őrzi meg, akiknek aransujtásos, gépszerű jelenléte a lépcsőháznélküli amerikai bérházak és üzletházak mehanizált egyformaságának az utolsó élve szolgáló tartozéka.

A ház-, üzlet- és irodabérek magasak, nagyon magasak. Az átlag amerikai keresetnek jó harmadát költi lakására, ami a magas életstandardu Amerikában kolosszális összegeket jelent. Igaz viszonyt, hogy a lakásával együtt az amerikai lakó Európában ismeretlen kényelmet és szabadságot vásárol magának, a házfelügyelői rémuralom alatt élő európai lakót bizonyára előntően a sárga irigység, ha tudná, hogy mindemellett Amerikában ingyen jár a lakónak és minden látogatójának napi huszonkét órában keresztül a lift és nincs kapukulcs, se azva-fázva topogó várakozás, sem kapuzépnus.

A nyolcmillió lakosu Newyorknak köztudott alkalmosságai: a földalatti, a villamos, a magasvasut és az autóbusz naponta együttesen nyolcmillió utast szállítanak. A newyorki liftek ennek a hatalmas tömegnek éppen kétszeresét: tizenhat milliót. A magas építkezés, az állandó sietés és a vele együtt fokozatosan kifejlődő kényelemszeretet, szinte eltűntették az amerikai építészet szótárából a lépcsőház fogalmát, a helyét elfoglalta a láthatatlan liftakna. A tűzfalak uccaskijára felszerelt, vagy a liftaknához párhuzamosan csatlakozó vészleléscsők ugyancsak láthatatlanok, azoknak létezéséről a newyorki polgár az utolsó években csak egyetlenegyszer, a tavalyi nagy liftesztrájk idejében szerzett kényszerű tudomást. A newyorki liftkocsi, ez a hamahóniból és tílkörkristályból épített kis repülőszalon, a maga állandó, ki-világított rohanásával igazán elválaszthatatlan része és kifejező szimbóluma a Newyorki életének.

A földszintről a félemeletre vagy a századik emeletre liften megy az ember város, költség és fáradság nélkül, pillanatok alatt; és ezt olyan természetesnek veszi, mint a mindennapi élet bármelyik állandóan visszatérő, kikerülhetetlen mozzanatát.

Az amerikai átlagbérház gyorsjárata, üzembiztos, ragyogó liftszerkezete megannyi pompás, nagyszabásu technikai alkotás, a nagyobb felhőkarcolók liftrendszerére pedig valóságos technikai mestermű, amelynek méretei és költségei sokszor csak csillagászati számokkal mérhetőek. Ezek közül is messze kiemelkedik fantasztikus nagyságában és bonyolultságában a játékmódellek gyerekes könnyűségével működő két liftszerkezet a világ két legnagyobb házában, a száz emeletes Empire State Buildingben és a Rockefeller Centerben. Bár az utóbbi 65 emeletének 260 méteres magasságával alatta marad az Empire State égbeszökkenésének, a Rockefeller Center liftja mégis az első a világon.

A Rockefeller Center 155 expressz liftje, a teherliftek és mozgólépcsők nélkül közel négymillió dollárba, tehát szerény számítás szerint is körülbelül 600 millió lebbe került. Az összesen 13 kilométer hoszu liftaknák ürtere 60 ezer köbméter, a naponta 200 ezer, tehát évenként 73 millió

Danzig városa már be- rendezkedik a nácizmusra

Darré körlevele az olimpiász vendégeinek fogadásáról. A német zsidók kúbi áttelepítése

Nürnberg július 27. A nürnbergi országos törvényes a Bayärische Volkszeitung jelentése szerint egy évi fegyházra ítelt egy 25 éves zsidót, aki egy prostituált fajnémet nővel érintkezett. Az államügyész fajgyalázás címén két évi fegyházbüntetést javasolt. A fiatalember azzal érvelt, hogy nem tudta, hogy a megvásárolható nőikkel való érintkezés is a nürnbergi törvények alá esik.

Meg kell jegyezni, hogy a mai Németországban a prostituáltak és kitarítottjak zsarolása és denunciálása egyike ezen elemek jövedelmének. Mint a hatóságok rendszeres besugói fizetést kapnak, azonfelül minden fajgyalázási eset után provizótiót.

A Stettin melletti Klempiegel községben egy zsidó kereskedőt egy havi fegyházra ítéltek, mert árja alkalmazottjáról ki derült, hogy negyvenöt évnél fiatalabb volt — egy esztendővel. Az ítélet indoklása kimondja, hogy a kereskedő jóhiszeműen cselekedett, amikor az árja háztartásbeli nőt alkalmazta, aki külseje szerint 50—55 évesnek látszik, de elmulasztotta tőle elkérni születési bizonyítványát.

„Az antiszemita vonal nem változott“

London, július 27. A Manchester Guardian jelentése szerint Walter Darré, német birodalmi földművelésügyi miniszter, aki a Streicher iskolájából való antiszemita, a hatásköre alá tartozó tisztviselők-höz körlevelet intézett. Ebben fölhipta őket, hogy az olimpia-vendégek iránt tanusítsanak megkülönböztetett udvariasságot, még a zsidókkal szemben is, minthogy a német kormány a Nemzetközi Olimpiai Bizottsággal szemben kötelezettséget vállalt, hogy a vendégeket fajra és vallásra való tekintet nélkül brutalitások elől meg fogja védelmezni. Semmiesetre sem szabad — írja Darré — ürügyet szolgáltatni a zsidó provokátoroknak arra, hogy incidenseket idézzenek elő és ezzel vizet hajtsanak az ellenséges propaganda vizére. A röpcédulák terjesztését és zsidóellenes plakátok kiragasztását föl kell függeszteni az olimpiász idejére. A körlevél így végződik: „A német kormány magatartásának a vonala a zsidókkal szemben elvben egyáltalában nem változott.“

Nácizmus készül Danzigban

Danzig, július 27. A danzigi vágatási tilalomból, továbbá a „Danziger Echo“ című szabadelvű újságnak 10 óra való beiktatása és szerkesztőjének letartóztatásából általában arra következtetnek, hogy a danzigi kormány a nácizmus mintájára akar berendezkedni és pedig az antiszemita program teljes végrehajtásával. A lengyel hatóságok figyelemmel kísérik az eseményeket és el vannak határozva arra, hogy a közel négyezer lengyel zsidót Danzigban meg fogják védeni. Ami azonban a danzigi zsidók állampolgárságát illeti, azt hiszik, hogy ezt a lengyel kormány aligha fogja tudni elintézni.

A danzigi zsidó vezetők egyelőre tartózkodó álláspontot foglalnak el és még nem nyilatkoznak jövőbeni magatartásukról. A német rendszer meghonosítására vall az a körülmény is, hogy a zsidó vezető férfiak telefonbeszélgetését kihallgatják és a zsidó intézményekhez küldött leveleket felbontják.

Berlin, július 27. A német közoktatás-

OLA
GUMMI

minőségileg utánozhatatlan. Néhány évtized óta az egész világ egészségét óvja. Orvosi-lag ajánlva.

ügyi kormány rendeletet adott ki, amely szerint a magasabb építő-technikai szolgálatban a diplomás mérnököket is újabb vizsgára kötelezik. Erre a vizsgára azonban csakis német és „fajrokon“ vérségi jelölteket bocsátanak, akik azonfelül tartoznak igazolni, hogy nemzeti szocialista érzésűek voltak, és vállalniok kell, hogy a nemzeti szocialista államért hajlandók vérüket ontani.

Német zsidók Kubában

Hollywood, július 27. Az Egyesült Államok kongresszusának tagja, William I. Sorivich, aki tudvalevőleg koncessziót kapott Gomez kubai köztársaság elnökétől és kormányától arra, hogy kétszáz ezer német zsidót Kubában elhelyezhet, repülőgépen Hollywoodba érkezett. Sirovich kijelentette, hogy Louis B. Mayer, aki alelnöke a Metro Goldwyn Mayer filmkonzernnek, hozzájárult ahhoz, hogy vállalja annak a bizottságnak az elnöklését, amely a németországi zsidók Kubában való letelepedését fogja irányítani. A németországi zsidók között lázas érdeklődés nyilatkozik meg az új terv iránt, amely, ha megvalósul, nem jelent kevesebbet, minthogy Délamerikának egyik legjelentősebb zsidó centruma lesz Kubában. A kivándorlásban kapitalisták és főleg munkások fognak résztvenni. Minthogy mezőgazdasági letelepülésről van leginkább szó, a zsidók arra akarnak berendezkedni, hogy a nagy, népvándorlási jellegű kivándorlás során az embereket átrétegezzék a földművelés céljai számára. Ennek egyik legfontosabb eszköze lesz az a néhány telep Nyugatnémetországban, ahol eddig is chalucokat képeztek ki Palesztina számára.

GONDOLJA MEG

hogy az olaj, amelyet motorjának ad, rendkívül fontos hivatásu

Magas teljesítmény, a motor ellenálló-képessége az olajtól függ, amelyet használ. A gondos autós — a hivatásos, az amatőr vagy a sportember — tisztában van azzal, milyen felelősség terheli abban a pillanatban, amikor kezét a kormánykerékre tette. Az ő szemükben a motor táplálása, annak rendbehozatala olyan probléma, amelyre különös gondot fordítanak.

Olaj, amely teljes megaláztatásra szolgál: a Luboil. Olyan olaj, amely az „Unirea“ gyári védjegyét hordja a legtöbb biztosítékot nyújtja, mert az „UNIREA“ gyártmányai például finomítottakban készülnek a leghíresebb specialiták közvetlen felügyelete alatt. Még a tankállomásokon és a speciálisan berendezett raktárakban is ugyanezt a szigorú felügyeletet gyakorolják, mert az „Unirea“ társaság tudja megbecsülni a közönség bizalmát és azt minden áron meg is akarja tartani.

Használjon Ön is LUBOIL olajat, — azt az olajat, amelyet évek óta a román autósok túlnyomó többsége használ.

LUBOIL

AZ UNIREA

társaság gyártmánya

Két ágyuval és két géplegyverrel óránként 485 kilométeres sebességet realizálnak az új francia katonai repülőgépek

Anglia is „futólépésben“ legyverkezik

London, július 27. Az angol kormány e pillanatban talán külpolitikai tevékenységénél is nagyobb súlyt helyez Nagybritánia futólépésben való felfegyverkezésére. Az angol diplomácia számol egy közeli háború lehetőségével és az angol birodalom ezt az eshetőséget katonailag teljesen felkészülve kívánja bevárni. Rendkívül érdekes volt ebből a szempontból az a vita, amely az alsóházban zajlott le röviddel ezelőtt. Sir Thomas, a nemzetvédelmi intézkedések irányítója, az ellenzék interpellációira válaszulva sietett kijelenteni, hogy az utóbbi hónapokban Angliában készített katonai repülőgépek teljes mértékben beaváltották a hozzájuk fűzött reménysegeket és gyorsaságban az összes többi országokénál nagyobb teljesítményre képesek.

A kormány elhatározta — mondotta Sir Thomas —, hogy megszünteti a woolwichi arzenált és azt három osztályra tagozva, Anglia távolabbi tartományaiban helyezi el. Erre az intézkedésre azért lesz szükség, mert a woolwichi arzenál nehezen lett volna védhető légi támadásokkal szemben. Nottinghamban egy új ágyugyárat létesít a kormány. Ötven magán iparvállalatot rendeznek be a legrövidebb időn belül, fegyver és munició-gyártásra. Sir Thomas kijelentette végül, hogy az ország felfegyverzése irányuló akció teljesen kielégítő módon halad. Erre a kijelentésre azért volt különösképpen szükség, mert Churchill néhány, a kormányhoz közel álló politikussal karöltve hónapok óta sürgeti a birodalom gyors felfegyverzését. Javaslataira a kormány hozzájárult ahhoz, hogy egy, az összes pártok képviselőiből alaki-

tott bizottság ellenőrizze, vajjon megtörtént-e minden intézkedés abban az irányban, hogy Angliát légi támadásokkal szemben biztonságba helyezték.

E bizottság egyik tagja Lees Smidth kijelentette, hogy Churchill aggodalmait túlzottak. A tudomány az utóbbi időben oly eszközöket bocsátott a hadsereg rendelkezésére a légi támadásokkal szemben, hogy az ellensége repülőraj valósággal az öngyilkosok repülőraja lesz. Sir Archibald Sinclair liberális képviselő tudni kívánta, vajjon az angol szárazföldi hadsereg kénytelen lesz-e az európai kontinensen harcolni, vagy pedig Anglia katonai közreműködése a haditengerészetre és az aviatikára fog szorítkozni. A világ békéjét biztosító kollektív biztonsági rendszer kiépítéséhez Angliának erős hadsereggel kell hozzájárulnia, amely a világ békéjének egyik előfeltétele. Anglia gyöngesége biztatást jelentene a mindenkor támadók számára.

Noel Baker munkáspárti képviselő azt kérdezte a kormánytól, vajjon hajlandó-e hozzájárulni a hadiipar nacionalizálásához, amint azt a francia kormány teszi. A rendkívüli hitel megszavazásával kapcsolatos vita során Neville Chamberlain pénzügyminiszter kifejtette, hogy véleménye szerint Németország eddig mintegy 800 millió fontsterlinget, azaz körülbelül 700 millió lejt költött felfegyverzésre. Thomas nemzetvédelmi miniszter negyven új repülő-állomás létesítéséről számolt be és kifejtette, hogy április és június folyamán az angliai repülőgépgyárak három és fél-

szer annyi repülőgépet szállítottak, mint az előző év megfelelő időszakában.

A légi felfegyverzés egyébként nemcsak az angol, hanem a francia kormányt is behatóan foglalkoztatja. A „levegő ünnepe“, amelyet a lebourgeti repülőtéren tartottak röviddel ezelőtt, rendkívül érdekes demontsráció volt ebből a szempontból. Kiderült ugyanis, hogy azok az új géptípusok, amelyeket a francia gyárak produkáltak, elbírják az összehasonlítást a világ bármely más légi haderejének gépeivel. A vadászgépek terén a franciák egyenesen verhetetlennek látszik. A Morano 405 típusú gép a levegőben az erőnek és gyorsaságnak oly megragadó benyomását keltette, hogy a demontsrációkat végig szemlélő tömeg valósággal hipnotizálva figyelte produkcióit. A Loire 250-ös gép két ágyút és két gépfegyvert visz fedelzetén, 480 kilométeres sebességet realizál óránként és öt perc alatt ötezer méter magasságban tud emelkedni.

A Nieuport 160. típus Hispano motorával óránként több, mint 485 kilométeres sebességgel halad és a Bloch 150. típus hasonlóképpen rendkívüli teljesítményeket ígér. A repülőmatványokat minden zavaró incidens nélkül mentek végbe és arról is tanuságot tettek, hogy ugy a felhasználált anyag és a gépek konstrukciója, mint a pilóták egyéni teljesítménye szempontjából milyen magas nívót képvisel a francia hadi aviatika.

— Tiltakozás az új ipartörvény rendelkezései ellen. Targumuresi tudósítónk jelenti: A mures megyei Reghinben a város iparossága a napokban példaadó együttérzésről tett tanuságot. Közös gyűlést tartottak a város román, német és magyar iparosai a szakmai sérelmek megvitatása céljából és ezen együttesen tiltakoztak az új ipartörvény sérelmes rendelkezései ellen. Az iparosok, miután saját anyanyelvükön ismertették szakmai sérelmeiket elhatározták, hogy memorandummal fognak fordulni az illetékes minisztériumhoz az ipartörvény sérelmes pontjainak megváltoztatása érdekében.

A berlini olimpiász és az Uj Kelet

Az olvasók válasza arra a kérdésre, hogy foglalkozzék-e az Uj Kelet a berlini olimpiász eseményeivel

Chaj, július 27. Ardeal különböző részeiből kapjuk a válaszok tömegét „A berlini olimpiász és az Uj Kelet” című ankétunkra. Az újabb válaszokból az alábbiakat emeljük ki:
—Dr. Katz Izsó (Satmar) a következőket írja:

— Ahhoz a kérdéshez, hogy az Uj Kelet foglalkozzék-e a berlini olimpiázzal, s referáljon-e az ottani eseményekről, mint zsidó és mint az Uj Kelet hűségese olvasója kívánok hozzászólni. Mint zsidó azt mondanám, hogy feltétlen bojkott, s hogy nem szabad tudomásul vennünk, hogy Berlinben olyasvalami történik, ami művelt emberi szolidaritásra mutat, ami művelt embert érdekelhet. De, mint az Uj Kelet hive azon az állásponton vagyok, hogy az Uj Kelet hírszolgálatának, miként más téren nem marad el más sajtóorgánomok mögött, e téren sem szabad elmaradnia. A sport, mint az emberiség regenerálásának lényeges eszköze, s mint az emberi szolidaritás előmozdítására igen alkalmas társadalmi tényező, ma már nagyon sokakat érdekel, olyanokat is, akik bármely okból, effektíve nem üzhetik annak valamely ágát. Ezek kénytelenek volnának nélkülözni az erre vonatkozó tudósításokat az ő kedvenc lapjukban, s esetleg más sajtóorgánum felé orientálódnának; mert érdekel minden intelligens embert, hogy az emberi szervezet a teljesítményesség milyen magas fokára tud emelkedni helyes tréning és okos életmód mellett.

— Ami azt illeti, hogy az ismertetéssel önkénytelenül is reklámot csinálunk a Harmadik Birodalomnak, arra az a válaszom, hogy nem agyonhallgatással kell elene harcolnunk. En egyébként az egész zsidó sajtónak a Harmadik Birodalom elleni harcát mindaddig nem tartom komolyának, nem tartom őszintének, amíg egyik zsidó sajtóorgánumban sem látok cikkeket, pedig nagyon keresem, amelyek az árbojkott hatékonyabbá tételét szolgálják. Néha elvettve jelennek meg cikkek arról, hogy melyik molesztár az, aki német filmben lép fel. Pedig ezt gyakran kellene közölni, hogy a közönség már a névről megismerje, melyik molesztár kerülendő. Ugyanis újabbban a mozgósínházak elhallgatják, hogy a film német gyártmányú és csak a szereplő művész nevét közlik, de ha résen vagyunk, erről is meg tudjuk állapítani, hogy melyik film kerülendő. Továbbá nem közlik a lapok, hogy az itt forgalomban levő fényképezési szerek és gépek helyett milyen francia vagy svájci gyártmányok léteznek, s mivel helyettesíthetők az egyéb német gyártmányok. Nem csinálnak a lapok elég atmoszférát abban a tekintetben, hogy meggyőzzék a közönséget, hogy Franciaországban, Svájcban, Amerikában is meggyógyulnak az emberek német gyógyszer nélkül is, gyönyörű fotográfiákat készítenek Svájcban, Franciaországban német fényképezési kellékek nélkül, s mindenféle áru beszerezhető azokban az országokban, amelyekben a mi pénzünket nem arra fogják fordítani, hogy minket kiirtsanak. Meg kell győznünk a közönséget, hogy a gyönyörű amerikai filmek vagy francia filmek többet érnek a német limonádéköltészetnél. Félni kellene a zsidó közönségnek attól, hogy a nyilvánosság pellengérvé állítjuk azt, ki német filmet néz meg, s nem megyünk be annak a boltjába, aki olyan cikkből tart német árut, amely máshonnan is beszerezhető.

— Ezzel kell harcolni, nem pedig megtörtént események elhallgatásával. A bojkottal szíven találjuk a Harmadik Birodalmat. Különösen a mozgósínházak bojkottja a leghatékonyabb, mert azonnal érezhetővé válik. Hogy aztán az Uj Kelet milyne kommentárral fogja kísélni a közléseket, amelyeknek mindig pontosnak és pártatlanoknak kell lenniük, azt rábízhatjuk az Uj Kelet editortól igen tapintatosnak és sikeresnek bizonyult vezetésére.

Dr. Katz Izsó (Satmar)

Elefant Andor (Bistrita) levelében arra az álláspontot helyezhedik, hogy az Uj

Keletnek tájékoztatnia kell olvasóit a berlini olimpiász eredményeiről. Véleménye szerint a zsidó olvasóközönséget érdekli a sport általában és így az olimpiász is, függetlenül attól, hogy Berlinben van-e vagy másutt. Az olimpiáson és nem a „berlini olimpiáson” van a hangsúly és magától értetődik, hogy az Uj Kelet más tónusban fog az olimpiai játékokkal foglalkozni, mint azok a lapok, akik a náciik szolgálatában állanak.

K. M. Oradea a következőket írja: A berlini olimpiász eredményeinek az Uj Keletben való közlése ellentétben állana az Uj Kelet hívatásával és olvasóközönségének izlésével. Az ilyen tudósítások alapján véve a náciiknak csinálnak reklámot és ehhez semmiképpen nem járulhatunk hozzá.

Böhm Jenő (Carei): Ha a zsidó sporto-

lók meghozták azt az áldozatot, hogy nem vesznek részt a berlini olimpiáson és lemondtak egyéni érvényesülésükről, úgy nekünk, zsidó olvasóknak önzéletes kötelességünk velük szolidaritást vállalni. Nem érdekelhet bennünket egy olyan olimpiász, amelyen zsidó voltuk miatt nem vesznek részt testvéreink. Ez elegendő ok arra, hogy az Uj Kelet mellőzze a berlini olimpiászról szóló híreket.

KÖZGAZDASÁG

Augusztus 5-én kezdődnek meg a román-magyar döntőbírósi tárgyalások

Előzetes megállapodás 30.000 tonna tűzifa átvételére

Bucuresti, július 27. Az Uj Kelet tud.) A román-magyar árucsereforgalomban felmerült ellentétek kiküszöbölésére augusztus 5-én vegyes bizottság ül össze Sinaiban. Ez a konferencia fogja többek között rendezni a romániai tűzifakivitel kérdését is.

A vegyesbizottság összehívásának előzményeihez tartozik, hogy a Romániai Tűzifaexportörök Szindikátusa, Sel, valamint a budapesti Faforgalmi között lefolytatott közvetlen tárgyalások eredménytelenül végződtek, mivel a Faforgalmi által felajánlott árak egyáltalában nincsenek arányban a világgiazi árakkal. Emiatt a Sel és a Fa-

forgalmi a tárgyalások megakadásáról értesítették a két kormányt, amelyek a tűzifaexport kérdését a román-magyar gazdasági egyezményben megjelölt döntőbírósi elé vitték.

Arra az időre, amíg a vegyesbizottság meghozza döntését, a Sel és a Faforgalmi ideiglenes egyezményt kötöttek. Eszerint a Faforgalmi 30.000 tonna tűzifát vesz át a Sel-től az általa megállapított árak és feltételek mellett. Ezt a mennyiséget azok a romániai exportörök szállítják le, akik vállalják annak a rizikóját, hogy a vegyes bizottság esetleg kedvezőbb árakat fog megállapítani.

Kétszázmillió frank tranzakciót bonyolít le Blank Arisztid

Blank Arisztid ismét reaktíválta magát és a jelek szerint elfoglalta azt a pozíciót a financiák terén, amely nemcsak multja, hanem képességei szerint is megilleti. Arról van szó, hogy Bucuresti városa tizenkét évvel ezelőtt kerekén 37 millió francia frankos kölcsönt vett fel, melynek kamatait és törlesztéseit 1932 óta az ismeretes devizakorlátozó rendelkezések miatt nem tudta külföldre kiutalni, hanem lejben helyezte letébe a jegybanknál a külföldi hitelezők javára. Természetes, hogy ez a megoldás távolról sem elégítette ki a francia kötvénytulajdonosokat, akik állandóan sürgették a fővárosnál pénzüket.

Ennek az ellentétnek akaratát vetni Blank Arisztid javaslata, amelyet már hivatalosan is a főváros vezetősége elé terjesztett. A javaslat szerint Blank Arisztid egy ingatlantranzakcióval megszerezte a francia kötvénytulajdonosoktól a még be nem váltott 21 millió francia frank névértékű kötvénycsomagot és ennek birtokában javaslatot tett Bucuresti városának a francia frankra szóló kötvényeknek lejre szóló kötvényekre való becserélésére, konvertálására. Amennyiben a javaslatot a főváros elfogadja, az így kibocsátandó, mintegy 300 millió lej névértékű kötvények eladásából befolyó összeget a Banca Marmarosch hitelezői kielégítésére fogják fordítani. Ezzel a tranzakcióval a bank majdnem teljes egészében rendezheti még fennálló tartozásait, amelyek ma már alig haladják meg a félmilliárd lejt.

Devizában való fizetést követő Olaszországra?

Az olaszellenes szankciók felfüggesztése után a romániai gazdasági tényezők nagy reménységgel néztek az olaszországi üzletek kialakulása elé. Ismeretes, hogy a gazdasági háború előtt Olaszország igen jelentékeny fővevőpiaca volt Romániának, sőt a szankciókat közvetlenül megelőző időkben az élen volt azok között az államok között, amelyekben Románia exporttermékeit plasztizozta.

Most a szankciók felfüggesztése után kellemetlen hírek keltek szárnyra arról nézve, hogy Olaszország nem hajlandó a normális gazdasági kapcsolatokat a román piaccal ismét kiépíteni és merev elzárkózó politikát kezdeményezett velünk szemben. Bucuresti jelentések ugyanis arról adnak hírt, hogy az olasz exportházak értesítették volna romániai vevőiket, hogy a jövőben csak nemes devizában való előzetes fizetés mellett hajlandók romániai megrendeléseket elfogadni. Ugyanakkor arról is panaszkodnak hangzanak el, hogy Olaszország a romániai petróleumtermékek behozatalát is redukálja, sőt állítólag arra törekszik, hogy a román kőolajat más országok termékeivel pótolja.

Amennyiben ezek a hírek megfelelnek a valóságnak, ez nem jelentene egyebet, minthogy az olasz kormány gazdaságpolitikáját a mégtörés jegyében külpolitikai szempontoktól teszi függővé. Természetes, hogy ez esetben Románia is megteszi a maga ellenintézkedéseit.

Davila Színház
Július 30-án, csütörtökön és 31-én, pénteken este 9 órakor
a mulattatás nagymesterei
Békeffy László, a világhírű konferanszié

Hacsek és Sajó eredeti kreálói

Herczeg Jenő és Komlós Vilmos, Lengyel Gizi és Budaházy Magda lépnek fel a színházban. — Helyárak: 15—80-ig. — Jegyétvételt a színházi pénztárnál. Másodnap új műsor.

EGY ÉVI BÖRTÖNBÜNTETÉST és egymillió lejig terjedő pénzbírságot ír elő az a rendelet, amely a külföldi állampolgárok által román területen elkövetett valuta és devizakihágások megtorlását szabályozza. Elhisszük, hogy ennek a maximális büntetésnek a kirovására aligha kerülhet sor. Azonban magának annak a ténynek, hogy ily drákói büntetés várható arra a külföldire, aki a román földhelyek, s természeti szépségei iránt való vágyakozásában az ország földjére teszi a lábát, van valami oly visszariasztó jellege, ami aligha fogja a külföldi turisták látogatásait előmozdítani. Nem hisszük, hogy ha a kiltásba helyezett szankciókat például néhány heti fogsázbüntetésre és a kihágás tárgyát okozó valuta elkobására korlátozták volna, nem érné el a kormány ugyanazt a célt, anélkül, hogy ily szörnyű büntetések ijeszítő barrikádját emelné az ország határain a külföldiek elé.

Comunitatea Evrească Suceava.
No. 448 din 22 Iulie 1936.

Concurs
La Comunitatea Evrească Suceava (Bucovina) a devenit vacant postul de primarabin si urmeaza sa fie ocupat pe cale de concurs.
1. Doritorii trebuie sa fie cetateni romani, sa aiba cel puțin varsta de 35 ani impliniti și sa nu depășească varsta de 50 ani. 2. Se cere o viață de nepătată religiozitate pe lângă profunde cunoștințe religioase și talcută, o aleasă cultură generală și cunoșterea prefectă a limbii române în grăi și în scris. 3. Se vor anexa ofertelor cu ultimul termen 1 Septembrie 1936 următoarele acte: a) Certificatele de capacitate rabinică; b) Actul de naștere; c) Certificatele de studii; d) Actul de naționalitate; e) Un rezumat al datelor biografice. Salarul se va fixa pe cale de convenție. Spesele de călătorie pentru predicile de probă se vor returna numai candidaților care va fi primit. Președintele: Dr. I. G. Schreiber.

— **Üdülőtelep létesít a Caps Maramuresben.** Sighetről jelentik: Nagyszabású tervvel foglalkozik a Caps (állami erdőpénztár) központi igazgatósága. Ugyanis leiratot intéztek az erdőpénztár maramuresi kirendeltségéhez, amelyben felkéri a műszaki osztályt, hogy dolgozzák ki egy Fainán létesítendő modern sanatórium és üdülőtelep tervrajzát. Faina Maramures legvadregényesebb táján, az ugynevezett Vasser-völgyben terül el, közel a lengyel határhoz. A Caps tavaly vasutvonalat épített Viseul de Sus-tól Faináig, amely a faipar szempontjából bir nagy jelentőséggel. A modern sanatórium — amelynek építése rövidesen megkezdődik — az ország egyik legfestőbb részén, több mint kétezer méterrel a tenger színe felett fog felépülni s azt a Caps üzleti vállalkozásának szánta.

Öt világrész magyar vándorai. Halász Gyula szenzációs könyve. Térben öt világrészt, időben két évszázadot ölel fel. Benyovszky Móricztól, a kamcsatkaik száműzöttől Madagaszkár fejedelmévé nőtt regényhőstől a Perzsa-öböl partján ma is sátoztatóban élő Stein Aurel-ig Ázsia legnagyobb vándoráig. Lóczy Lajos, Teleki Sámuel, Biró Lajos, Körösi Csoma Sándor, Magyar László, Torday Emil, Xantus János, Vámbéry, Déchy, Zichy, Stein Aurel, stb. stb. lelkes magyar világgjárók és felfedezők izgalmas és lebilincselő vándoréletét veszi fel a könyv, a magyar uttorok lábnyomát követve öt világrészen át. A kitünő könyv könyvnapra jelent meg, a Grill kiadó új sorozatában, (Bruno Brehm: A későjű sas lehell 436 lap, 172 lej, „Apis és Este” 408 lap 172 lej, Jelasich: Caesar 451 lap 172 lej). Halász Gyula: Öt világrész magyar vándorai könyvnapon áron most még 73 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

A k
Bucure
mány hiv
sára, hog
Kelet jel
akar inat
éles hang
követett
A Viit
A nem
mindig e
ságot bá
is az, ak
ki. Egyé
nulasok
mán nép
Bucur
Az idei
utóbbi l
területn
ben a h
A kivit
dett. A
mert az
ottani k
A szó
nem lesz
ügyi mir
Bucure
cikket k
Francia
név nem
előtt. Pé
magát h
ember, a
főnöke v
kísérété
nappal
Newyork
nővel. G
körüli fi
A tek
Páris
államm
nap n
kormán
40 órá
szabads
nak mé
cionaliz
ságára
Ma

A kormány lapjának éles támadása Stelescu merénylői ellen

Miért Maniu és miért nem Mihaleche küldött részvétlét Stelescu özvegyének?

Bucuresti, július 27. A Viitorul a kormány hivatalos lapja annak dokumentálására, hogy a kormány, amint azt az Uj Kelet jelentette — új, szigorú kurzust akar inauguralni a kilengésekkel szemben, éles hangú cikket közöl a Stelescu ellen elkövetett merénylettel kapcsolatban.

A Viitorul a következőket írja: A nemzeti liberális párt és kormány mindig elítélték az erőszakot és gyilkosságot bármilyen politikai felfogásból eredt is az, akár a jobb, akár baloldaltól indult ki. Egyébként hasonló beteges megnyilvánulások sohasem találtak helyesítésre a román nép mentalitásában és lelkében, amely

elutasította és mely felháborodással elítélte az erőszak összes eszközeit, amelyek kompromittálnak minden ezmenyt és minden idealizmust. A liberális párt és kormány az egészséges, racionalis és termékeny nacionalizmus irányvonalát követi. Elítél minden erőszakos kilengést és egy olyan nacionalizmus nevében elkövetett gyilkosságokat, amelynek semmi köze nincs a román nép lelkével és tradícióival.

Az Epoca foglalkozva e kérdéssel azt a kérdést teszi fel, hogy a Stelescu özvegyének küldött táviratot miért nem Mihaleche küldötte pártelnöki minőségben és miért küldte Maniu.

Az utolsó tíz év legjobb buza-termését várják az idén Romániában

Kielégítő szőlőtermés ígérkezik. Növekszik a kereslet a romániai exportárúk iránt

Bucuresti, július 27. (Az Uj Kelet tud.) Az idei buza-termés a legnagyobb lesz az utóbbi 10 évben. Dacára a kisebb bevetett területnek, a kedvező időjárás következtében a hektáronkénti mennyiség nagyobb. A kivétel jelentékeny mértékben növekedett. A kereslet különben azért is nagy, mert az amerikai szárazság eltüntette az ottani konkurenciát.

A szőlőterméssel valószínűleg szintén nem lesz különösebb baj. A földművelésügyi minisztériumba érkezett jelentések

szerint az ideai szőlőtermés normális lesz. Különösen Erdélyben számítanak kitünő termésre.

A román exportárúk iránti kereslet is növekedésben van. Az utóbbi időben a román termékek igen változatos keresletnek örvendenek. Nemrég nagyobb mennyiségű deszkaanyagot indítottak utnak Uruguayba, most Palesztinába almát, Albániába tengetit, Havannába paszulyt szállítanak román exportőrök.

Kiutasították Romániából de Berrier grófot, a névus sajtófőnökét

A névus volt sajtófőnöke, aki napok óta Clujon lakott, már el is hagyta Romániát

Bucuresti, július 27. A Capitala érdekes cikket közöl arról, hogy Hilaire de Berrier francia grófot kiutasították az országból. A név nem ismeretlen az újságolvasó közönség előtt. Pár hét óta tünt fel a fővárosban a magát Hilaire de Berriernek nevező fiatalember, akiről kiderült, hogy a névus sajtófőnöke volt. A francia gróf, aki Aczél bárónó kíséretében jelent meg mindenütt, néhány nappal ezelőtt megjelent Clujon is, ahol a Newyork szállóban bérelt lakosztályt a bárónóval. Gyakran lehetett látni a harminc év körüli fiatalembert, akinek azonkívül, hogy

a névus sajtófőnökének mondotta magát, még növelte érdekességét a gondosan ápoltság szakkal is. A Capitala szerint kiutasítására az szolgált okot, hogy a hatóságok előzetes figyelmeztetése ellenére a névus sajtófőnöke abesszin propagandát fejtett ki, sőt a kíséretében levő magyar bárónó olyan kijelentést tett, hogy pénzt szándékszik folyósítani a névus újabb hadműveleteihez. De Berrier gróf nem várta meg, amíg a kiutasítási végzést tudomására hozták. Már csúttörtökön elutazott Clujról a magyar bárónóval együtt.

A francia kormány hazaárulónak tekinti a belső kölcson szabotálót

A Leon Blum rezsim eddigi tevékenységének mérlege

Párizs, július 27. (Rador). Paul Faure államminiszter Chalons Sur Saoneban tegnap mondott beszédében mérlegre tette a kormány eddigi tevékenységét. Különösen a 40 óras munkahét bevezetésére, a fizetett szabadságra, a Francia Bank alapszabályainak módosítására és a hadianyaggyártás nacionalizálására vonatkozó törvények fontosságára mutatott rá, felhívva a tömegek figyel-

mét a reakcionáriusok mesterkedéseire, akik a népfrent tönkretételére törekednek. A belső kölcson kibocsátása alkalmából ellenséges magatartást mutatott néhány bank és bizonyos ipari érdekeltségek. Ha ezek nem hajlandók áldozatokat hozni az államért, akkor hazaárulást követnek el és tettüket így kell elbírálni.

Párizs, július 27. (Rador). A kommunista

Hogy fogait épségben tartsa,

nemcsak reggel, hanem főleg ESTE is tisztítania kellene őket!

- Válassza meg gondosan fogpasztját!
  - Kefélje fogait kétszer napjában!
  - Vizsgáltsa meg fogait fogorvosával évente kétszer és nem lesz sem fogfájása, sem hamis fog!
- Néha hanyagság nem jár különösebb következményekkel. De ez nem vonatkozik a fogakra, mert itt a hanyagság bizonyosan megboszulja magát. A következmények: idült fogfájás, hamis fogak — az előrehaladott kor jelei —, vagy pedig a belső szervek megbetegedése. Az orvosi tudomány bizonyította, hogy számos reumatikus, vese- és szívbajnak oka a rossz fogakban rejlik.

Naponkénti fogápolás Chlorodont fogpasztával a legbiztosabb védelem ellenük!

- Chlorodont az egész világon mint a tudományos alapokon nyugvó fogpaszta ismert, mert a tisztító alkotórészekon kívül oxigént képző sókat is tartalmaz, amelyek a nyálképződést — a fogak természetes védőjét — fokozzák.
- De ez nem minden. A Chlorodont-készítők a kellemetlen szőiszag kérdését is megoldották, mert a Chlorodont erősen illatos illó olajokat is tartalmaz, amelyek a szájszagot kiküszöbölik és az étel- és dohányszagot semlegesítik.

Chlorodont MEGÓVJA FOGAIT ÉS EGÉSZSÉGÉT

párt gyűlésre hívta össze Rouenben a mezőgazdasági termelőket, akik azonban megakadályozták Renaud Jean és Roger Mocquet kommunista képviselők felszólalását, tiltakozva a kommunisták tevékenysége ellen. Összeültetésre került sor. Renaud képviselőt megsebesítették több társával együtt.

Newyork, július 27. (Rador). A Newyork

Times a franciaországi hadiipar nacionalizálásáról írva megállapítja, hogy az amerikai szenátus vizsgálóbizottságának hét tagja a teljes nacionalizálás mellett foglalt állást, négy pedig csupán a legszigorubb ellenérzést javasolta. Franciaország — teszi hozzá a lap — a demokratikus államok egyik legnehezebb problémájának megoldásán fáradozik.

Edward király és Lebrun elnök felavatták a francia földön elesett kanadai katonák emlékművét

Fényes ünnepség közepette leplezték le az emlékművet

Párizs, július 27. (Rador). Az Enchanteress yacht fedélzetén Edward királlyal vasárnap délelőtt 11 órakor megérkezett Calaisbe, ahol üdvözlésekkel fogadták. Sir Clark párizsi angol nagykövét és a francia hatóságok képviselői üdvözölték az uralkodót, aki különvonaton azonnal továbbutazott Vimybe, hogy résztvegyen a világháboruban elesett kanadai és ausztráliai katonák emlékművének leplezési ünnepélyén.

Edward király és Lebrun elnök tegnap együtt avatták fel Vimyben a franciaországi harcmezőn elesett 11.000 kanadai katona emlékművét. Jelen voltak Duff-Cooper és Malcolm Macdonald az angol, Delbos és Bastid a francia, Lapointe és Mackenzie a kanadai kormányok részéről. Megjelent az ünnepségen 6000 volt kanadai frontarcos is Ross tábornok vezetésével. Istentisztelet után az angol király beszédet mondott, amely így végződött:

— A világháboruban elesett bajtársaim iránti elismerés jeléül, odaadásuk tisztelete jeléül, büszkén arra, hogy bajtársuk lehettem, avatom fel ezt az emlékművet.

Miután Edward király lerántotta a leplet az emlékműről, Lebrun elnök arról beszélt, milyen mély együttérzésnek kell megnyilvánulnia mindig az emberek aktusaiban. Ennek a szolidaritásnak mindig és minél jobban kell a jótékony békében megnyilvánulnia a jövő bizonytalansága miatt aggódó népek között.

Calais, július 27. (Rador). Edward király 18 órakor érkezett vissza Vimyből és repülőgépen Londonba utazott.

— Terjed a gyermekhűdéses járvány. Bucarestből jelentik: Megirta az Uj Kelet, hogy néhány napja veszedelmes arányokat ölt Bucarestben a gyermekhűdéses megbetegedés. Napról-napra jelentik be az újabb megbetegedéseket. A Capitala értesülései szerint tegnap huszra emelkedett a gyermekhűdéses betegek száma. Az egészségügyi hatóságok mindent elkövetnek azért, hogy a tudatlan lakosság azonnal jelentse be a megbetegedéseket.

Holnap, szerdától ragyogó premíeraláger a ROYAL MOZGÓ-ban:

SHIRLEY TEMPLE

csodás jubileumi filmje

A mi kislányunk

Két pompás kísérő műsor! Magyar feliratok! Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Ma, kedden utoljára: I. Az egész világ nevet, dalol és szeret. A legszebb szovjet-vígjáték. II. Ceci ciornia.

SPORT

Az Universitatea az utolsó akadályon keresztül is biztosította helyét a Nemzeti Bajnokságban

Universitatea—ILSA 1:0 (0:0)

Cluj, július 27. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság utolsó felvonásának színhelye volt tegnap a cluji sporttelep, amikor is a selejtező küzdelem során az Universitatea csapata másodszor is legyőzte az ILSA együttesét és ezzel az utolsó akadályon is tuljutva véglegesen biztosította helyét a Nemzeti Bajnokságban.

A mérkőzés sportszempontból nem sokat nyújtott. Egyrészt az Universitatea kissé több elbizakodottsággal indult a küzdelemben, lévén háromgólos előnye, másrészt az ILSA sem remélte, hogy az otthonában elszenvetett vereség után ellenfele pályáján győzhet. Ime ezek az adottságok, de nem utolsó sorban a nagy meleg voltak az okai annak, hogy az ILSA és Universitatea közötti mérkőzés sportszempontból általános összefoglalásban nem sokat nyújtott.

A játékidő nagy részében az Universitatea nyomozó fölényben volt, azonban eredménytelenül játszó támadásra nem tudott eredményes lenni. A mérkőzés egyetlen gólját a második félidő 27. percében Draga lőtte. Kétezer néző előtt a mérkőzést Tica Ilescu kifogástalanul vezette.

A csapatok a következő összeállításban játszottak:

ILSA: Eichler, Triffert—Molnár, Barna—Albert—Janovits, Herczog—Klimek—Wetzer—Löwenfeld—Havas.

Universitatea: Sepsi, Borgea—Iancovici, Colub—Gain—David, Draga—Paunescu—Szaniszló—Ploesteanu—Orza.

Két tízes csoport mellett határozott a B) ligás egyesületek predeali értekezlete

A selejtező mérkőzések eltörését egyhangúlag határozta el az értekező.

Bucuresti, július 27. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap Predealon, Tudore ezredes elnöklété mellett, mint azt az Uj Kelet előzetesen jelentette, megbeszélésre ültek össze Predealon a B) ligában résztvevő sportegyesületek képviselői, hogy a napirenden levő reformtervek ügyében állást foglaljanak. Az értekezleten az összes egyesületek képviselői, a Biroul Federal, a Nemzeti Bajnokság bizottsága s a sajtó képviselői voltak jelen.

Az összejövetel tárgyát Silbermann és Chiriceanu ismertették, amely után igen tartalmas vita indult meg a teendők fölött. Az értekezlet egyhangúlag megszavazta azt a javaslatot, amely a selejtező mérkőzések eltörését célozza.

Az eddigi rendszer tarthatatlanságának megállapítása után az értekező úgy határozott, hogy átiratot intéz a Biroul Federalhoz, amelyben két tízes csoport felállítását fogja kérni. Ezután a B) ligás egyesületek értekezlete bizottságot nevezett ki, amely a szövetségi tanács augusztus 2-i ülésén a határozatokat tolmácsolni, azok indokolását és védelmét ellátni fogja.

Az UDR bentmaradt a B) ligában. Timisoaráról jelentik: Megsemmisítés folytán tegnap játszották újra Timisoaran az UDR—Electrica selejtező mérkőzést. Győzött az UDR 3:0 (1:0) arányban és ezzel megvédte pozícióját a B) ligában. 1000 néző. Az Electrica továbbra is a kerületi bajnokságban játszik.

A brasovi autóversenyen az egyes számokat a következők nyerték: motorkerékpár Assan Bucuresti, második Pop Cluj. Sportkategorióban első Barbu Neamtzu Craiova, versenykategorióban Ghica Bucuresti, második Petre Cristea Bucuresti, harmadik Carp Brasov. A versenyen, minden előzetes híradás dacára Miklós herceg nem indult. Az egyes számokat igen szépségszerű közönség részvétele mellett futották.

Rekordozón a targumuresi uszóversenyen

Targumures, július 27. (Az Uj Kelet tud.) Népes mezőnyök részvételével bonyolították le tegnap a CSTg uszóversenyét, amelyen számos új országos rekord született. A versenyt a Clubul Sportiv Tg-Mures nyerte 156 ponttal. 2. Sibiu 36, 3. Oradea 20, 4. Cluj 8 ponttal. A verseny kiemelkedő eseményei: 4x100 m staféta: CSTg 4:32.2 országos rekord (a régi rekordot az ILSA tartotta fiatalabb

4:35.4 idővel). 4x200 m staféta CST 10:33.8, országos rekord (a régi rekordot a CST tartotta 10:48.4 idővel). 800 m első Kelemen CST 11:59.0, országos rekord (régi Ziegler 12:18.3). 200 m I. Aranyossy Vasas Oradea 3:05.2, országos rekord. 100 m hát Aranyossy Vasas Oradea 1:19.0, országos rekord (a régi rekordot ugyanő tartotta 1:19.1 idővel). Vízipólóeredmények: CST—Sibiu 15:0, Sibiu—Mures 3:1.

Külföldi turára megy az Universitatea. A csapat csütörtökön reggel indul 23 napos turájára, amelynek során Finnországban, Észtországban és Litvániában játszik. Az együttest, amely 14 játékosból és Eckhardt edzőből áll, Buteanu Aurel dr. vezeti.

Ujabb Haggibbor-sikerek az Universitatea uszóversenyén

Cluj, július 27. (Az Uj Kelet tud.) Az U vasárnapi uszóversenyén a Haggibbor uszói újból bizonyosságát szolgáltatták tehetségüknek. Habár kisebb számban indultak, mint máskor, két első és egy kitűnő második helyezést értek el a kék-fehér uszók. Grünwald Éva, aki tavaly még gyermekkorban versenyzett, idén a szeniorok melluszószámában maga mögött hagyta az egész mezőnyt és annak dacára, hogy a startnál benragadt, biztosan győzött. Nagy tehetség, de lábtempója még nem elég erőteljes. Schwartz Pista a nap legszebb versenyében küzdötte ki az első helyet. 75 méternél még ötödik volt, de egy másútnál hozta be ellenfeleit és nagyszerű hajrával nyert. Sebestyén Gyuri második helyezése a szenior melluszószámán szintén felér egy győzelemmel, Sebestyén a legszorgalmasabb Haggibbor uszó és ennek meg is van az eredménye: állandó javuló időt ér el. Általában a haggibboristákon, elsősorban Schwartz hibern-tempóján meglétszott Farkas edző szakavatott kezének munkája. További szorgalommal a jövő heti kerületi bajnokságban talán több bajnoki címet is sikerül a Haggibbornak, természetesen csupán ifjúsági számokról lehet szó, elhozni.

Eredmények:
50 m gyermek gyors: 1. Moll CAC 36.8.
50 m gyermek mell: 1. Guráthy UEC 49.2.
50 m gyermek hát: 1. Dombi CAC 58.8.

A SPARTA ES AUSTRIA A KK DONTÓJÉBEN

Cluj, július 27. (Az Uj Kelet tud.) A Közép-Európa Kupa döntőjében, amint azt a papírforma szerint várni lehetett, a Sparta és Austria csapatai kerültek. Eredmények: Prága. Sparta—Ambrosiana 3:2 (1:1). Bécs. Austria—Ujpest 5:2 (1:1). 36.000 néző.

Toma Aurel megnyerte a légsúlyú ökölvívás Európa-bajnokságát. Bucurestiből jelentik: A Venus stadionban villanyfény mellett 8000 néző jelenlétében mérkőzött tegnap este Toma Aurel román ökölvívó bajnok a francia Poppi Decicoval a légsúlyú ökölvívás Európa bajnoki címért. A román boxoló menetrőlmenetre biztos fölényre tett szert és a 11-ik menetben Decio visszalépése folytán megszerezte a győzelmet a Európa-bajnoksággal együtt. Győzelme feltétlenül megérdemelt.

RUTH LANGERT IS DISZKVALIFIKÁLTA AZ OSZTRÁK USZÓSZÖVETSÉG. Bécsből jelenti a Zsidó Távirati Iroda: Judith Deutsch után az osztrák uszószövetség a 15 éves Ruth Langer uszóbajnoknőt, a bécsi Hakonah tagját is diszkvalifikálta, mert megtagadta a berlini olimpiászon való részvételét. A diszkvalifikálás két évre szól.

50 m leánygyermek mell: 1. Gáll CAC 49.5.

100 m ifj. hát: 1. Schwartz II Haggibbor 1:41. 2. Chendi Unirea 1:43. 3. Pintér U 1:43.2. Öt induló.
100 m ifj. gyors: 1. Czimás CAC 1:15.8.
100 m női mell: 1. Grünwald Haggibbor 1:51. 2. Davida CAC 1:51.3. 3. Vass CAC 2:01.2. Öt induló.
100 m női gyors: 1. Balló U 1:33.8.
100 m női hát: 1. Dr Nagy U 1:58.4.
200 m férfi mell: 1. Fejér U 3:18.2. 2. Sebestyén Haggibbor 3:40.5. 3. Soós CAC 3:42. Három induló.
100 m férfi hát: 1. Székely CAC 1:22.4.
100 m férfi gyors: 1. Eundialek CAC 1:11.
3x100 férfi vegyesstaféta: 1. CAC (Bundialek, Székely, Dózsa) 4:03.
Műugrás: 1. Török CAC 143.94 pont.

Vízipótló Haggibbor II—CSMC 4:1 (1:0). II. oszt. bajnoki. Bíró Orosz. Góldobók: Schwartz II (2), Sándor és Herskovits II, illetve Jordáki. Durva mérkőzés a CSMC kezdeményezésére. A Haggibbor megfélemlített fiatal csatárai ezért nem tudtak nagyobb bgólarányt elérni.

A II osztályu bajnokság jelenlegi állása:
1. Románia 4 4 — 34:8 8
2. Haggibbor II 4 3 — 1 20:8 6
3. CFR 4 2 — 2 10:13 4
4. CSMC 4 1 1 2 9:13 3
5. Unirea 4 1 — 3 10:20 2
6. SSAEC 4 — 1 3 9:30 1

FÜRDŐRE csak az AVERUS

PENGÉVEL

Ujdonság! Süri és kemény szálu szakáll borotválására kérje az „AVERUS” speciál-pengét, 0.08 mm. piros borítékban. Tegyen kísérletet. Szakértőtől kedveve, acél garantálva, tartós él.

érdeklődésre számíthatnak. Ezenkívül egyfelvonásosok, bohózatok, perszifliázások alkotják a műsort, amelyről elmondhatjuk, hogy ilyet még nem látott, nem hallott városunk közönsége. A jegyelvétel már megkezdődött és a színházi pénztár rendes áron árusítja a jegyeket.

ROYAL MOZGO MÜSORA:
Ma, kedden utoljára ragyogó kettős műsor: I. Az egész világ nevet, dalol és szeret. Csodás zenéjű, pazar kiállítású szovjet-vígjátékláger. II. Occi ciornia. Harry Baur, Simone Simon világsikere.
Holnap, szerdától: Ragyogó premiersláger: Shirley Temple csodás jubileumi filmje: A mi kislányunk. Két pompás kisérműsor.

OPERA MOZGO MÜSORA:
Hétfőtől: A megbeszél randevu. Fősz: George Roft, Alice Faye. Bájos operett, tele énekkel és táncszámmal.

EDISON MOZGO MÜSORA:
Hétfőtől: Három film román és magyar felirattal: I. Oscar Strauss operettje: Asszony, aki tudja mit akar. Lil Dagover, Adolf Wohlbrück. II. San Diego: halász. Tengerészdráma. E. G. Robinson, Richard Arlen. III. Journal. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlemény egy szöveg, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Áhástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelgés levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Elfogadok teljes ellátásra izr. urileányt fürdőszoba- és zongorahasználattal, esetleg oktatással, iskolához közel. Özv. Berger Antalné Oradea, Sfr. Xenopol 5.

Képviselőket keresek Regát részére, a textil és rövidáru szakmában. Erkölcsei és anyagi garanciákkal rendelkezem. I. Weissmann, Bucuresti. Str. Aurora 24, I. etaj.

Nagyobb üzembe betársulnék 600.000 lejfel. Ajánlatokat „Uzem” jelígre a kiadóba kérek.

30 éves egyedülálló özvegyasszony elmenne kisebb családhoz, vagy idősebb uriemberhez, mint háztartási alkalmazott. Betegápolásban jártas. Vidékre is megy. Megkeresést „Megbízható” jelígre a kiadó továbbít.

Házvezetőnői állást keres jólfiző zsidónó rituális háztartásban. Cim: Guttman Hermannál Str. Gh. Baritiu 12. sz. az emeleten hátul.

Nagyobb városban élő, havi 12.000 lejfel. jövedelmező női szalon 34 éves urileány tulajdonosa kelengyével, butorral és 50.000 lej készpénzzel megfelelő iparos vagy kereskedőhöz menne férjhez. Bővebbet „Mirea” házasságközvetítő, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Kompenzálunk bárhova állami követelésekkel bármilyen természetű adótartozásokat, büntetéseket, örökösödési adót, erdő, bértartozásokat, vámbüntetések stb. „Agimex” Agen-tura, Cluj, Piata Uniri No. 3. Telefon 2—29.

Belvárosi kertés villában különbejárta szép butorozott szoba azonnala kiadó, Str. Gojdu 5.

Két, esetleg háromszobás komfortos lakást keresek szigoruan központban. „Szeptember” jelígre a kiadóba.

„CRÉME VEGETALE VITAMINISÉE Dr. BERNER“
a legjobb arcápoló creme. Garantáltan higany- és gyógyszermentes.
„Savon vegetale Dr. Berner“
a legfinomabb neutrális arcápoló szappan
Használja ezen készítményeket, arca üde, hársnyos és fiatalos lesz!
Creme bevezetési ára Lei 60. — Szappan bevezetési ára Lei 16.
Minden gyógyszerárban, drogueriában és illatszertárban kaphatók.
Megrendelhető a romániai vezérképvislet: „Agentia Bellissima” Targu-Mures utján is.

SZÍNHÁZ-FILM

Hacsek és Sajó eredeti kreálói a Davila Színházban

Békffy László, Herceg Jenő, Komlós Vilmos és társulata július 30-án, csütörtökön és 31-én, pénteken játszik a színházban

Hosszu évek után ismét budapesti színészek játszanak július 30-án, csütörtökön és 31-én, pénteken a Davilla-színházban. Ezúttal Békffy László és remekül megszervezett kis társulata, a már világhírűvé vált Hacsek és Sajó figurák eredeti megsemmisítői, Herceg Jenő és Komlós Vilmos, valamint Lengyel Gizi a legszebb és legcsinosabb budapesti színésznő és Budaházi Magda a leg-hozzánk, hogy három órán keresztül elfelejtessék velünk napi gondjainkat.
Három órán keresztül szakadatlan nevetés lesz urrá a színházban. Békffy László különleges, szípkörkő konferansziát nem kell külön beharangozni, ezúttal helyivonatkozásu aktuális konferanszal lép a közönség elé. Herceg Jenő és Komlós Vilmos, bátran mondhatjuk hogy Budapest legnépszerűbb komikusai Hacsek—Sajó jeleneteik mátn a legnagyobb

Jege nem Aki Emb pont Eset len hogy göse Cor Cluj Kedden, e vallási és Szentély el pragmatikus Szentély A mány azon böjtnapkén ágése. A tradic kény jelöli Nonfogalás az „ország hoztak és Kanaanba, ven évig nem halt Ugyancsak e napon fo gi zsidók k kézdetét. Régebbi zselei fölött elején kezd napot böjt aen a kere szágokban böjtek és a A népi r Av hó 9-1 mári ritus nista-vezér szánt néhá lasztotta e lomba. Ne ténelmi el napja. Kérem a Corson tal meztettem Kaiser Bo 'ait is elt Kaiser Bo szór lemo tetik a M Csak a kó mérve nen — Ma Bucuresti ma, kedde tárgyalás be, köztül titkárt is. városi üg — A b Mareröl i vakmerő tesek a Eminescu udvaron ablakát, égbe és tartózkod magukka készpénz vezette a ORA van

Jeges-kocsisainknak

nem jár borralvaló!
Aki ad, szomszédja rovására teszi. Embereinket szigorúan utasítják a pontos, udvarias kiszolgálásra. Esetleges panaszokat kérjük feltétlenül azonnal tudomásunkra hozni, hogy alkalmunk legyen azokat sürgősen orvosolni.

Corvin jéggyár

Cluj, Str. Bucovina 28.

HIREK

Tiseo bőv

Kedden, e hó 28-án van Av hó kilencedike: vallási és népi böjtnap, az első és második Szentély elstének szomorú emléknapja. A pragmatikus történetírás szerint a második Szentély Av hó tizedikén esett el, a hagyomány azonban a kilencedik napot jelölte meg böjtnapként, mert akkor kezdődött a Templom égése.

A tradíció egyébként is szerencsétlen napként jelöli meg Av hónap kilencedikét. Az első honfoglalás idején, amikor Kanaamba küldték az „országkutatókat”, ezek rossz jelentést hoztak és ezért büntetésből nem mehetek Kanaamba, hanem kénytelenek voltak negyven évig vándorolni a pusztában, amíg ki nem halt a szolgaságban elfajult nemzedék. Ugyancsak Av kilencedikén a Misna szerint e napon foglalták el Betart. A spanyolországi zsidók kiűzetése 1492-ben is e napon vette kezdetét.

Régebbi időben a gyász vallási rendelkezései fölötté szigorúak voltak. Már a hónap elején kezdődtek a böjtek. Hetenként két napot böjtöltek, a többi napokon bortól és hústól tartózkodtak. A középkorban, különösen a keresztes háború által felzaklatott országokban már Av nyolcadikán kezdődtek a böjtek és a templomi gyászszertartások.

A népi mozgalom újabb jelentőséget adott Av hó 9-nek, amely a Herzl-előtti időkben már ritusbeil formassággá csökkent. A ciomista-vezér élete utolsó és a mozgalomnak szánt néhány esztendejében egyszer sem mulasztotta el, hogy el ne látogasson a templomba. Nehéz napjainkban Tiseo bőv a történelmi elmélyülés és a történelmi akarás napja.

Kérem a szeplős hölgyet, akivel tegnap a Corson találkoztam és erre a lapra figyelmeztettem, hogy öntsön mosdóvizébe Mack's Kaiser Borax-ot. Az Ön szeplőit és bőrfoltjait is eltüntetheti, ha mosdóvizébe Mack's Kaiser Borax-ot önt és arcát naponta többször lemossa. Arcbőre zsiros fényt is eltüntetik a Mack's Kaiser Borax-os lemosások. Csak a közismert vörös dobozban valódi, kimérve nem kapható.

— Ma kezdődik a Cagero-ügy tárgyalása. Bucurestiből jelentik: Az ifjovi törvényszék ma, kedden kezdi meg a Grosz-Cagero ügy tárgyalását, amelyre számos tanút idéztek be, köztük egy volt minisztert és egy államtitkárt is. A vádlottak védelmét 12 neves fővárosi ügyvéd látja el.

— A betörők elvitték a pénzes fiókot. Baia-Mare-ről jelenti tudósítónk: Tegnap éjszaka vakmerő betörést követtek el ismeretlen tettesek a bányavárosban. Özv. Czinát Gyuláné Eminescu uccai fiúszüzetébe hatoltak be az udvaron keresztül. Felfeszítették a konyha ablakát, majd onnan jutottak az üzlethelyiségbe és anélkül, hogy a szomszédságában tartózkodó házbéliek hallottak volna valamit, magukkal vitték a pult pénzes fiókját 750 lej készpénz tartalmával együtt. A rendőrség bevezette a nyomozást.

— A temetőben robinsoni életet él egy szökött katona. Constanából jelentik: Különös módon bujdosott katonai felettési elől egy szökött katona. Tegnap Constanța egyik temetőjében a temetőőr egy rongyos katonaruhába öltözött férfire lett figyelmes, aki két sir között „pihent” és falatozott. Mivel az ismeretlen egyén nem akart felvilágosítást adni arról, hogy este későn mit keres a temetőben, a temetőőr értesítette a közelben posztoló rendőrt, aki bekísérte a temető vendégét a rendőrségre. Itt kiderült, hogy a két sir között falatozó ember szökött katona. Elmondotta, hogy több mint egy hónapja szökött meg ezredétől és a temetőben ütött tanyát. A közeli gyümölcsösökből szerezte táplálékát s így tengődött. A jóidegzetű szökött katonát átadták a katonai hatóságoknak.

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, a has állandó puffadtsága és a rekeszizom gyakori feltelődése, hát- és derekfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűvíz, kisebb adagokban elosztva, naponta többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferenc József víz alhasi megbetegedések eseteiben — tüdőplátt, vérbő egyénekknél is — gyorsan, biztosan és mindig enyhén hat. Az orvosok ajánlják.

— Halálos szerencsétlenség cséplés közben. Targumuresi tudósítónk jelenti: Borzalmas szerencsétlenség történt cséplés közben Glodeni községben. Demeter Mihály 54 éves gazda a buzája kicséplésénél munkálkodott és a cséplőgépre éppen a kékvetet dobta be, amikor epileptikus rohamában a földre esett és koponyatörést szenvedett. A szerencsétlen ember a helyszínen meghalt.

— Az Arvagondozó nyaralattási akciója köréből. A tihutai nyaralótelepen időző gyermekek I. turnusának nyaralattása e héten befejeződött. A hazautazás 2 részletben történik: Julius 29-én utaznak Oradea, Valea lui Mihai, Ludus, Turda, Gherla, Dej gondozottai és 30-án pedig Albaulia, Sătmare, Jibou, Cluj gyermekei. Mindkét napon a cluj pályaudvarra d. u. 16.32 órakor érkezik a transport, ahol a gyermekeket hozzátartozóik átvénni fogják. A nyaralótelepen lévő gyermekek a legjobb egészségnek örvendenek és kivétel nélkül néhány kiló súlytöbblettel érkeznek vissza. A nyaralattási bizottság e hó 31-i ülésén állította össze a II. csoport programját, amelynek keretén belül Ardeal különböző helyiségeiből újabb 180 gyermeket küld Tihutára, akiknek indulása Cluj állomásra július 30-án reggel 7.20 órakor lesz. Gyülekezés a pályaudvar III. oszt. várótermében reggel fél 7 órakor. Az Arvagondozó barátait és mindazokat, akik a nyaralattási akció iránt érdeklődnek, felhívjuk, jelenjenek meg a pályaudvaron és saját szemekkel győződjenek meg arról, hogy 180 csenevész és betegségre hajlamos gyermek részére mit jelenti 1 hónapi üdülés, amelyben gyermekeinket magaslati levegőn részesítjük. Minden nemesszívű hittestvérünk kötelességének fogja tartani az akciót a maga tehetsége szerint támogatni.

— A Newyorkba szakadt sightheti zsidók akciója a szegény maramuresi zsidókért. Sighthetről jelentik: A zsidó nemesszívűségnek megható és követésre méltó példáját statuálják a Newyorkba szakadt sightheti zsidók. Az amerikai metropolisban ugyanis már hosszú évek óta működik a Newyorkban élő sightheti segélyegyesülete, amely igen jelentős anyagi támogatásban részesíti maramuresi hitsorsosait. A folyó évben több mint ezer dollárt osztott ki a nyomorgó sightheti zsidók között a newyorki egyesület sightheti bizottsága, amelynek élén Fuchs Ede téglagyáros áll. A napokban aztán újabb értesítés érkezett Newyorkból, amelyben közlik, hogy értesülve arról a szörnyűséges helyzetről, amelyben a sightheti zsidó tömegek sinylődnak, fokozni akarnák a segélyezést és azt szélesebb alapokra kívánják helyezni. E célból felkéri mindazon sighthetieket, akiknek rokonaik élnek Newyorkban, hogy közöljék azokat neveiket az egyesülettel, hogy bevonhassák azokat is a karitatív munkába. Newyorkban mintegy 2000 jómódú sightheti zsidó egyén él, de ezek közül csak hetvenen iratkoztak be eddig a segélyegyesületbe. A komitè vezetősége annak a reményének adott kifejezést, hogy rövid időn belül sikerülni fog egészen széles alapokra fektetni a hazai szegények segélyezési mozgalmát.

Ha megcsodálja a „csillagok” - ARCBÖR BÖRÉNEK csodálatos FINOMságát - gondoljon arra, hogy a mozi 10 csillaga közül 7 a POND'S KRÉMEKET és Pudert használja

A stúdiók reflektorainak vakító világa az ARCBÖR LEGKISEBB HIBÁJÁT is megmutatja.

Éppen ezért, a mozi csillagai annak ápolására a legnagyobb gondot fordítják. Finom arc-bőrük elragadó hamvasságát érintetlenül őrzi meg, hála annak a metódusnak, amelyről joggal mondják, hogy a kozmetikai művészet csodája:

A POND'S MÓDSZER

A Ponds krémek hatása csodálatos. Mint egy hathatós erősítő szer, amely felüdíti és izmosítja a fáradt, petyhüdt testet, épen úgy regenerálják az epidermist a Ponds krémek, megőrzik hamvasságát, megóvják tisztaságát. A finom alkatrészeknek, amelyekből ezek a krémek készülnek, az a tulajdonságuk, hogy megerősítik az izom szöveteit, az arcmirigyeket serényebb munkára ösztönzik, miáltal megakadályozzák az epidermisz idő előtti fonnyadását. Minden nő, aki vissza akarja szerezni arcbőre hamvasságát és fiatalosságát, meg kell hogy

kísérelje a POND'S metódust, a leghíresebb „csillagok” kedvelt módszerét.

Használja, mind a két POND'S krémet;

a C KRÉMET a festék eltávolítására és éjjelre;

a V KRÉMET nappal, mielőtt a rendkívül finom és tapadó POND'S PUDERT

használná.

POND'S KRÉMEK • PUDER

Products of the POND'S EXTRACT COMPANY — New-York, London

— A sport megköveteli az egészséges szervezetet, aminek előfeltétele az egészséges fog. Ön úgy óvhatja meg fogainak egészségét, ha ápolásukhoz Odol-fogpasztát használ. Odol-fogpasztát nem támadja meg a fogzománcot és kitűnő üdítő hatásánál fogva a legjobban bevált szer testének edzésére, a sport előtt, után és közben. Ezért fogainak ápolására használjon Odol-fogpasztát este, reggel a nagy hőségben, sportnál és különösen mint frissítő szert ebben a forró évszakban.

— A Regal Bár új augusztusi műsorának nagy szenzációja Hank The Mule (Leg és Peg) a csodaszámár.

— Közlemény a „Chof Cur Salom” — „Cur Salom tengerpartja”-akció ügyében. 1. Az opciót nyújtó társaságtól nyert beleegyezése értelmében sikerült a jegyzési határidőt f. é. augusztus elsejéről f. é. szeptember 1-re kitolni, így a f. é. júniusi körlevelemben más tekintetben közölték fenntartása mellett jegyzéseket és az ezzel kapcsolatos letételek helyezésüket szeptember elsejéig fogadjunk el. 2. Több helyről érkezett kívánságra jegyzéseket feltételeken elfogadjunk 20 százalékos felárral a Cur Salom társaság valamelyik körzete vagy helyicsoportja által javasolt nem Cur Salom társaságbeli tagtól is az esetre, ha a Cur Salom társaságbeli tagok jegyzése nem érné el az opcionált 1000 dumamot, amennyiben ezen feltételeken előjegyzőket is deponálják szeptember 1-ig a között összeget. 3. Amennyiben a jelentkezők többsége az örökulajdon formáját óhajtja, a vételár 10 év alatt lesz befizetendő. A Chof Cur Salom-akció initiatorainak nevében: Dr Weissburg Chaim, Tel-Aviv, P. O. B. 1608.

— Giszkalay János előadása Sft.-Gheorghén. A hitközség tanácstermében kedden este Giszkalay János a zsidó kérdés problémáiról előadást tartott. Az előadás felejtelen marad a sft.-gheorgheni zsidóság körében. Giszkalayt a jelen voltak hosszasan ünnepezték. Előzőleg Kind Laura a Jong Wizo elnöke Bialikról tartott felolvasást, és Klein Adél (Hanoar Hacioni) Bialik verseiből szavalta. (F. L.)

— Házasság. Engel Rózi és Csengeri Ferenc, Simleul-Silvaniei f. év augusztus hó 2-án Clujon, a Str. Paris 6. sz. alatti zsidó-templom udvarán tartják meg esküvőjüket, melyre ezuton meghívják rokonaikat barátait és jóismerőseiket. Minden külön értesítés helyett.

— Szabadtéri előadás. A székely östehetségek ünnepe lesz augusztus 1-én és 2-án, szombaton és vasárnap a református kollégium udvarán a Gyimesi vadvirág népszínmű szabadtéri előadása. Nem a műkedvelői előadások szokásos teljesítménye lesz ez, hanem a csupa székelyekből álló színpadi otthonossággal bíró lelkes és átéző emberábrázolása, akik a valóságos élethű tükrét nyújtják a nézőtérnek. A csúrdöngölőt és a székely néptáncokat is bemutatják az előadás keretében, amely feledhetetlen élményt fog jelenteni a közönségnek. A nagy érdeklődésre való tekintettel, tanácsos jegyekről előre gondoskodni. Számozott jegyek már a Lepage és Ellenzék könyvkereskedésében kaphatók, az előadások napjain a ref. kollégium udvarán a pénztárnál válthatók d. e. 9—1-ig és délután 6 óráig, jegyek árai 40, 30, 25, 20 és 2 lej repülőbőlyeg.

1928-ban létesült Schwartz Menyhértné orth. zsidó leánynevelő intézete-internátusában

ORADEA, Str. Ep. Clorogariu No. 8. A beiratások 1936—37 tanévre folyamatban vannak. Állandó tanárnői felügyelet! Zenei kiképzés! Idegen nyelvek! Kitűnő referenciák! Prospektus!

UJ KELET *Legújabb hírek*

Dinu Bratianu egyik hívére akarja háritani Tatarescu a további felelősséget az ország belső rendjéért

Maniut támadta Tilea a valdisták targumuresi gyűlésén. George Bratianu érdekes expozéja Románia külpolitikájáról

Bucuresti, július 27. (Az Uj Kelet tud.) Legutóbbi számunkban beszámoltunk arról, hogy Tatarescu miniszterelnök kormányának átszervezését készíti elő. Az uralkodó hozzájárulása ehhez az átszervezéshez egyúttal a liberális kormányba, vagy Tatarescu személyébe vetett bizalmának megerősítését jelentené és egyúttal azt is, hogy a kormányváltás kérdése a jövő tavaszig legalább is elvesztette aktualitását. A Patria szerint a legfelsőbb bizalom megnyilatkozásának elérésén kívül más céljai is vannak a miniszterelnöknek. Így például a belügyminisztérium vezetésében tervezett változások nem annyira Inculcet jelenlegi belügyminiszter „capitis deminutioját” célozzák, mint amennyire inkább azt szeretné elérni Tatarescu, hogy a belső rend fenntartásának felelősségét ezután ne egy exponáltan Tatarescu-párti politikus viselje, mint aminő Inculcet, hanem Dinu Bratianu, a liberális párt vezérének valamelyik bizalmi embere.

Ez volna tehát a mélyebb értelme annak a híreknek, hogy Inculcet belügyminiszter oly meglehetősen gyászos tevékenység után, amelynek Duca miniszterelnök, majd Stelescu előre kitervezett meggyilkolása voltak kiemelkedő etapjai, távozni készül a belügyminisztérium éléről. Ez azonban nem jelentené Inculcetnek a kormányból való távozását is. Arról van szó nevezetesen, hogy Tatarescu megválna a hadfelszerelési minisztérium irányításától és ezt a tárcát Inculcetre bízna. Tataranu ifju-liberális képviselő foglalná el a Titeanu távozásával megüresedett belügyi alminiszterséget, míg Pop Valer változatlanul megtartaná az igazságügy tárcát. Hogy Dinu Bratianu melyik bizalmasa kerülne a belügyminisztérium élére, arra nem ad felvilágosítást a Patria. De bárki is legyen az illető, a felelősséget az esetleges további rendbontásokért semmiesetre sem az új belügyminiszter viselné, hanem azok, akik engedték, hogy a dolgok a mai stádiumba jussanak.

Nem lesz több részleges választás Mint ismeretes, jelenleg több képviselői és szenátori mandátum van üresedésben. Az ellenzéki pártok például komoly előkészületeket tettek arra, hogy az elhunyt Mihail Pitariu új mandátumát az esedékes részleges választáson ellődjék a kormánytól. A Capitala című lap ezzel szemben úgy értesül, hogy a kormány nem kívánja kiadni az esedékes részleges választásokat. Elhatározásában a kormány a választási törvény egyik cikkelyére hivatkozik, amely szerint a törvényhozási időszak utolsó évében az üresedésben lévő mandátumok betöltése a hátralevő rövid időre való tekintettel mellőzhető.

George Bratianu és a jobboldali gyilkosságok

George Bratianu tegnap pártjának Cămpulung-Muscelben tartott gyűlésén beszélt. Kritikában részesítette a román külpolitikát, hangoztatva, hogy hagyjuk magunkat vakon belefogni az „egyetemes biztonság” és más formulák szekerébe. Természetellenes és káros viszályba keveredünk Olaszországgal; katolikusabbak voltunk a pápánál és szigorubban alkalmaztuk a szankciókat, mint Anglia. A nemzet védőpajzsa nem lehet sem paktumokból, sem szövetségekből alkotva, amelyeket egyszerűen fel lehet bontani, hanem a hadsereg és nemzetvédelem iránti állandó gond kell azt képezze. Belpolitikai téren e naped örögi rosszakarattal vezetnek olyan utakon, amelyek megsemmisíthetik és kompromittálhatják. A nemzeti elsőbbséget nem széthúzás és igazítás útján kell megvalósítani, amelyek gyilkosságokra vezetnek. Ezzel a veszéllyel szemben minden pártnak le kell szőgeznie álláspontját. Ami a nemzeti parasztpártot illeti, Bratianu kijelentette, hogy nem állhat Maniu intranzigens álláspontja mellé, sem azok opportunus magartatása mellé, akik mindenáron a hatalomra törnek. A pártja tartózkodás és reménykedés.

Ki jön és ki nem jön A Frontul Românesc vasárnap Targu-Muresen tartott gyűlést, amelyen Serban, Voiculescu és Tilea szólaltak fel. Utóbbi ki-

emelte a pártnak egyéves fennállása óta elért sikereit. Rámutatott arra, hogy a liberális párt többeket magáévá tett Vaida Sándor elvei közül, kezdve a nemzeti munka védelmével. Maga Titulescu is az utóbbi napokban az Universul számára adott intervjuban kijelentette, hogy külpolitikánk nem lehet más, mint nemzeti román külpolitika. A Vaida által elindított mozgalom nem állhat meg. Hogy ki jön hatalomra, nem lehet tudni, de hogy ki nem jön, azt lehet tudni. Tilea ezután rámutatott arra, hogy milyen hibákat

követett el a nemzeti parasztpárt, amely közös választási frontba tömörült a kommunistákkal. Idéz dr Lupu párizsi és Maniu vinji beszédeiből és megállapítja, hogy azt, amivel Maniu dicsekszik, Vaida, Mironescu és a Maniu elhagyó többi volt miniszterek valószínűleg meg.

A többi szónokok kilátásba helyezték, hogy ősszel ez a párt kerül uralomra. A gyűlés üdvözlő táviratot küldött Vaida Sándornak, a párt elnökének, aki elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg a gyűlésen.

Hitler Schleswig dán tartomány megszállására készül?

Nagy nyugtalanság Dániában a schleswigi náci-propaganda miatt. Anglia megszünteti a Földközi-tengeri paktumok érvényét. Szeptember 16 és 19-ike között tartják meg a kisantant kongresszusát

Párizs, július 27. A nemzetközi diplomáciai világban ismét olyan hangok hallatszanak, amelyek arra engednek következtetni, hogy Németország ismét valami oly lépésre készül, ami Európa nyugalmát felborít és a helyzetet a végsőkig kiélezni hivatott. A londoni külügyi hivatalban állítólag bizonyítékokat szereztek arra nézve, hogy a német csapatok rövidesen a világháború után Dániához csatolt Schleswig tartomány elfoglalására készülnek. Ezzel kapcsolatban Madame Tabouis, a L'Oeuvre publicistája cikkezett a lap legutóbbi számában és Németország újabb készülődésére hívja fel a francia, mint az angol kormányok figyelmét. Állítólag a londoni dán követet rendkívüli mértékben nyugtalanítják a schleswigi náci cselekedetei és angolelleses propagandája.

A Havas londoni jelentése szerint való-

színű, hogy az alsóház mai ülésén Eden be fogja jelenteni a Földközi tengeri paktumok megszüntetését. Ezzel kapcsolatban a Morningpost arra mutat rá, hogy a Földközi tengeri paktum hatályon kívül helyezése Olaszország számára lehetővé fogja tenni azt, hogy részt vegyen a locarnói hatalmak brüsszeli értekezletén.

Prágai jelentés szerint a nemzetközi békekongresszus tegnap megnyílt ülésén Kozák csehszlovák képviselő, a kongresszus elnöke, kijelentette, hogy a kisépek el van nak határozva megakadályozni mindazokat az intrikákat, amelyek háborúra vezethetnek. Egyidejűleg a hivatalos csehszlovák sajtó megerősíti azt a hírt, mely szerint a kisantant legközelebbi konferenciáját szeptember 16 és 19-ike között fogják megtartani egy csehszlovákiai furdőhelyen.

Teljesen demoralizálva vannak a sevillai zendülők

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

Az Informaciones című lap szerint az albacetei zendülők vezetői öngyilkosok lettek, amikor a kormánycsapatok bevonultak a városba. A spanyol flottaparancsnok és a hadügyminiszter tegnap inspekción tartottak a cartagói tengeri flottabázis fölött. Mindketten kijelentették, hogy Albacete és Villa Robledo elfoglalása által megszünt az a veszély, hogy Madrid élelem nélkül marad.

Hendayéből keltezett Havas-jelentés arról számol be, hogy Molla tábornok zendülő csapatai állítólag lemondtak arról, hogy utjukat északon folytassák San Sebastian felé, mivel Irun és San Sebastian között az utat használhatatlanná tették. A bilbaói és a francia határ között vezető út teljesen felszabadult, amelyen az autóközlekedés normálissá vált.

A Reuter angol távirati iroda szerint a nemzetközi vöröskereszt szövetség anyagi segínyt ajánlott fel a spanyol vöröskeresztnek, amely ezért köszönetet mondott, de kijelentette, hogy egyelőre nincs arra szüksége. A Reuter tudósítójának tegnap Franco tábornok zendülő vezér adott nyilatkozatot, hangoztatva, hogy csapatai mindkét fronton sikerrel operálnak és ő maga rövidesen Sevillában üti fel főhadiszállását. A zendülők kezükben tartják — mondotta Franco tábornok — Madrid vizellató csatornáit, de mégsem zárták el azokat. A tábornok eme kijelentése egészen

valószínűtlenül hangzik és ezzel a kijelentésével alighanem vagy a kormányt akarja megfélemlíteni, vagy pedig a zendülők nagylelkiségének óhajt megfelelő propagandát csinálni.

A Reuter jelentése szerint a Malagából Gibraltárra érkező menekültek azt beszélik, hogy kilencszáz zendülő megütöközt háromszáz kormányhű katonával és azok közül százat megölt. A zendülők Estepona mellett, ahol a harc lefolyt, csak husz embert veszítettek.

A spanyolországi eseményekről Párizsba érkezett jelentések szerint két barcelonai spanyol hajó érkezett tegnap Port de Bouleba, ahol azonban nem tudott felvenni megfelelő mennyiségű motorolajat, mert a francia hatóságok ehhez nem adták beleegyezésüket. Molla tábornok főhadiszállásáról az a hír érkezett Párizsba, hogy két madridi ezred átpártolt a zendülőkhez és sikeres harcok után eljutott azok főhadiszállására. Egyidejű jelentés szerint Pampeluna városka, mely a spanyol-francia határon fekszik, tegnap ünnepléses keretek között ismét bevezette az iskolába a keresztet. Lisszabonból Párizsba érkezett jelentés szerint a portugál-spanyol határt Tuy helységénél megnyitották, miután ezt a helységet a zendülők birtokukba vették.

A világ összes jobboldali lapjai, főleg azon-

ban az olasz és német lapok pár nap óta azzal aláíromozzák a világ közvéleményét, hogy a francia kormány hivatalos uton juttatott municiót a spanyol kormánynak. Ezzel kapcsolatban az olasz és német lapok azzal fenyegetőztek, hogy ha a francia kormány nem szünteti be a spanyol kormány számára a municiószállítást, ebből vagy világháborús konfliktus fog keletkezni, vagy pedig a fasiszta kormányok is indítva fogják érezni magukat arra, hogy ők viszont a lázadóknak szállítsanak fegyvereket.

Ez az alarm természetesen Franciaországban is óriási visszhangra talált és a jobboldal számára megfelelő támadási területet nyújtott a kormány ellen. A ma reggeli francia lapokat a francia kormány kategórikus cáfolatai foglalkoztatják, amelyeket a spanyol kormány számára eszközölt fegyverszállításokkal kapcsolatban adott ki.

A Petit Journal hangoztatja, hogy a kormány nem fog fegyvereket adni a spanyol kormánynak és nem fogja felhatalmazni a magánkézben lévő gyárakat sem fegyverek szállítására.

A mai nap folyamán a jobboldal és a fasiszta kormányok támadásaival szemben szenzációs fordulat következett be.

A Le Populaire és a L'humanité című lapok, amelyek már tegnap azt hangoztatták, hogy a jobboldali lapok a fegyverszállítással kapcsolatban hamis ürügyeket keresnek a népront megbontására, mai számukban azt a szenzációs és váratlan hírt közlik, hogy a Renault-művek pár nappal ezelőtt huszmillió francia frankról szóló csekket kaptak Alfonso volt spanyol király volt párizsi nagykövétől, hogy ennek fejében a zendülőknek repülőgépeket, fegyvereket és autókat szállítsanak.

A két lap még csak arra vonatkozólag nem tudott biztos információt szerezni, hogy a megrendelt anyagokat a gyár le is szállította-e.

Londoni jelentés szerint ma délelőtt az angol kormány Madridban diplomáciai uton interveniált az angol követségek és konzulátusok védelme érdekében.

Az angol kormány az intervenció alkalmával hangoztatta, hogy a spanyol eseményekkel szemben a legszigorúbb semlegességet akarja megtartani.

Berlinből Párizsba érkezett jelentés szerint a berlini svéd követ tegnap felkérte a német kormányt, hogy vegye védelme alá a spanyolországi svéd alainvalókat. A német kormány helyt adott ennek a kérésnek és ilyen irányban utasította a spanyolországi követséget és konzulátusait.

Teljesen demoralizálva vannak a sevillai zendülők

Madrid, július 27.) A Havas barcelonai jelentése szerint a kormány helyzete javult. Az idegen alttalók eltávolítása rendben folyik. Saragossában a zendülők helyzete igen nehéz. A kormány repülői bombázták Palina városkát. Az El Socialista című lap híradása szerint a sevillai zendülők teljesen demoralizálva vannak és Quiepe tábornok zendülő csapatainak egy részét elindította, hogy Portugálián keresztül vágjanak utat Huelva tartományba.

Egyébként e tartomány jelentékeny részét a kormánycsapatok uralják. A lap tudni véli, hogy az utolsó sansebastiani zendülő csapatok kénytelenek lesznek megadni magukat. Több hadoszlop tart Victoria város felé. Egy másik pedig Saragossa felé menetel.

Megölték az angol katonák 12 arabot, akik egy autókavánt támadtak meg

Jeruzsálem, július 27. (Rador.) Az összes palesztinai mecsetekben ma istentiszteletet tartottak az arab sztrájk 100 napos jubileuma alkalmával. A Jeruzsálem-Tel-Aviv országoton 12 arab megtámadott egy autókavánt. A sürgősen kihívott angol katonák megölték a 12 arabot.

Az itélőbírála nemsokára tárgyalni fogja a cotroceni elítéltek ügyét

Bucuresti, július 27. A cotroceni per 9 elítélte fellebbezett a táblához. A tábla második szekciója fogja az ügyet tárgyalni, még meg nem állapított időpontban. Bolomey mérnök kaució ellenében szabadlábrahelyezését kérte. E kérés felett augusztus 4-én dönt a tábla. Pompei mérnököt, akit felmentettek, szabadlábrahelyezték.